

แนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดมหาสารคาม

The School Administration Guidelines into School Excellence under Office of Vocational Education, Mahasarakham

สาวตรี เกาแสง¹, วานิช ประเสริฐพร²

Sawitree Ngaosang¹, Vanich Prasertphorn²

¹นักศึกษา, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

¹ Student, Master of Educational in Education Administration, Northeastern University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ดร., อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

² Asst.Prof.Dr., in Master of Education in Educational Administration, Northeastern University

คำสำคัญ

ความเป็นเลิศ, การบริหารสถานศึกษา, อาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ 2) เพื่อสร้างแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ 3) เพื่อประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม วิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคามกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 28 คน ครูผู้สอน จำนวน 217 คน รวม 245 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 การสร้างแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคามจากการสังเคราะห์ผลค่าดัชนีความต้องการจำเป็น Modified Priority Needs Index : (PNI Modified) และถอดบทการสัมภาษณ์ โดยรูปแบบการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและการบรรยายเชิงพรรณนา ระยะที่ 3 ประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคามโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และค่าพิสัยคลอไท์

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพปัจจุบันของแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับ มากที่สุด ความต้องการจำเป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 และค่าค่าดัชนีความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.27 และได้แนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด

มหาสารคาม 7 ด้าน ได้แก่ 1)ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 2)ด้านการนำองค์กร 3)ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน 4)ด้านกระบวนการดำเนินการ 5) ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร 6) ด้านการวัดผลการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 7)ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the current situation, the desirable conditions and needs for educational institution administration to excellence under the Office of Maha Sarakham Vocational Education, 2) to create guidelines for developing educational institution administration to excellence under the Office of Maha Sarakham Vocational Education, 3) to evaluate guidelines for educational institution administration to excellence under the Office of Maha Sarakham Vocational Education. The research was divided into 3 phases: Phase 1: Study on the current situation, the desirable conditions and needs for educational institution administration to excellence under the Office of Maha Sarakham Vocational Education. The sample group consisted of 28 administrators and 217 teachers, with the total number of 245 people. The instrument used to collect data was a 5-level rating scale questionnaire. The statistics used to analyze data comprised frequency, percentage, mean, standard deviation, Cronbach's Alpha coefficient and Priority Needs Index. Phase 2: Creating guidelines for educational institution administration to excellence under the Office of Maha Sarakham Vocational Education from result synthesis of PNI Modified Index and transcripts of interviews with Best Practices using content analysis and descriptive narrative Phase 3: Evaluating guidelines for educational institution administration to excellence under the Office of Maha Sarakham Vocational Education by interviewing experts using Purposive Sampling method and use interclotile range. The research results were found that:

The current situation of guidelines for educational institution administration to excellence under the Office of Maha Sarakham Vocational Education, in overall, was rated at a high level. The desirable conditions of guidelines for educational institution administration to excellence under the Office of Maha Sarakham Vocational Education, in overall, were found at the highest level. Needs for guidelines for educational institution administration to excellence under the Office of Maha Sarakham Vocational Education had reliability at 0.97 and priority need index value of 0.27. Guidelines for educational institution administration to excellence under the Office of Maha Sarakham Vocational Education consisted of 7 aspects: 1) Strategic planning, 2) Leadership, 3) Student-center, 4) Operational process, 5) Personnel-center, 6) Measurement, analysis and knowledge management, 7) Operational results.

Keywords: Excellence, Educational Institution Administration, Maha Sarakham Vocational Education

ภูมิหลัง

การยกระดับการอาชีวศึกษา โดยการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ร่วมกับกลุ่มอาชีพผู้ประกอบการ และสถาบันอุดมศึกษาสายปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามความต้องการของตลาดงาน มีงานทำและมีรายได้ตามสมรรถนะ และเป็นผู้ประกอบการใหม่ได้นั้น ต้องยกระดับการผลิตและพัฒนาครูทั้งในด้าน

ปริมาณและคุณภาพ โดยวางแผนจำนวน ความต้องการครูในแต่ละสาขา พัฒนาหลักสูตรการผลิตครูให้มีความพร้อมด้านวิชาการและด้านทักษะ การจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ พัฒนาระบบการคัดกรองที่สะท้อน สมรรถนะวิชาชีพครู ปรับบทบาทของครูจาก “ผู้สอน” เป็น “โค้ช” ที่อำนวยความสะดวกการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง และมุ่งสู่การยกระดับครูสู่วิชาชีพชั้นสูง การปรับปรุงระบบวัดและประเมินผู้เรียนให้มีความหลากหลายตามสภาพจริง ตลอดจน มีการประเมินการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล ที่เชื่อมโยง สู่การทำงานในอนาคต

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นองค์กรหลักในการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม ธุรกิจและบริการ ของประเทศ โดยคำนึงถึงศักยภาพของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาตามบริบทที่แตกต่างกันตามพื้นที่การพัฒนาของภูมิภาค ที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามนโยบายประเทศไทย 4.0 จึงได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา Excellent Center ทั้งในสถานศึกษาต้นแบบทั่วประเทศ และสถานศึกษา ในกลุ่ม EEC โดยมีวัตถุประสงค์ คือ ผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางอย่างเร่งด่วนในสาขาที่เป็นความต้องการของประเทศตามโมเดลประเทศไทย 4.0 โดยความร่วมมือกับสถานประกอบการอย่างเข้มแข็ง เพิ่มกำลังคน กลุ่มนักเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้าสู่กลุ่มอุตสาหกรรมรองรับการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นผลจาก Digital Disruption เร่งยกระดับคุณภาพกำลังในกลุ่มผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา ผู้อยู่ในภาคแรงงาน ให้มีสมรรถนะ ใหม่ ทักษะใหม่ โดยกระบวนการสร้าง New Skill, Up Skill และ Re Skill พัฒนาสถานศึกษาต้นแบบเพื่อการ ขยายผลการผลิตและพัฒนากำลังคนอย่างมีกรอบและทิศทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนา ประเทศ ภูมิภาค และความ ต้องการของสถานประกอบการ ตลอดจนมีการบริการจัดการอาชีวศึกษาเชิงกลยุทธ์ บูรณาการทรัพยากรและความร่วมมือ (Strategic Alliance) จึงได้มีการดำเนินการประเมินสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน และประกาศให้สถานศึกษาที่มีความ เป็นเลิศ จำนวน 120 แห่ง ใน 42 สาขาวิชา/สาขางาน เพื่อดำเนินภารกิจให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และ เป้าหมายของศูนย์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาที่มีสมรรถนะสูงตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ สอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ ตามนโยบายประเทศไทย 4.0 ตามความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเชิงพื้นที่ เพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

จากความสำเร็จดังกล่าวการยกระดับคุณภาพสถานศึกษาถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสถานศึกษา ทำให้ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม จึงสนใจศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อนำผลการศึกษาวិจัยไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ส่งผลให้สถานศึกษามีการบริหารจัดการที่สามารถยกระดับอาชีวศึกษาสู่สากลและมีภาพลักษณ์ที่ดี มีความเป็นเลิศ สามารถผลิตผู้เรียนตรงตามสมรรถนะด้านทักษะวิชาชีพ เพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรสายอาชีพเข้าสู่ตลาดแรงงาน มีจำนวนผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของอาชีวศึกษาต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

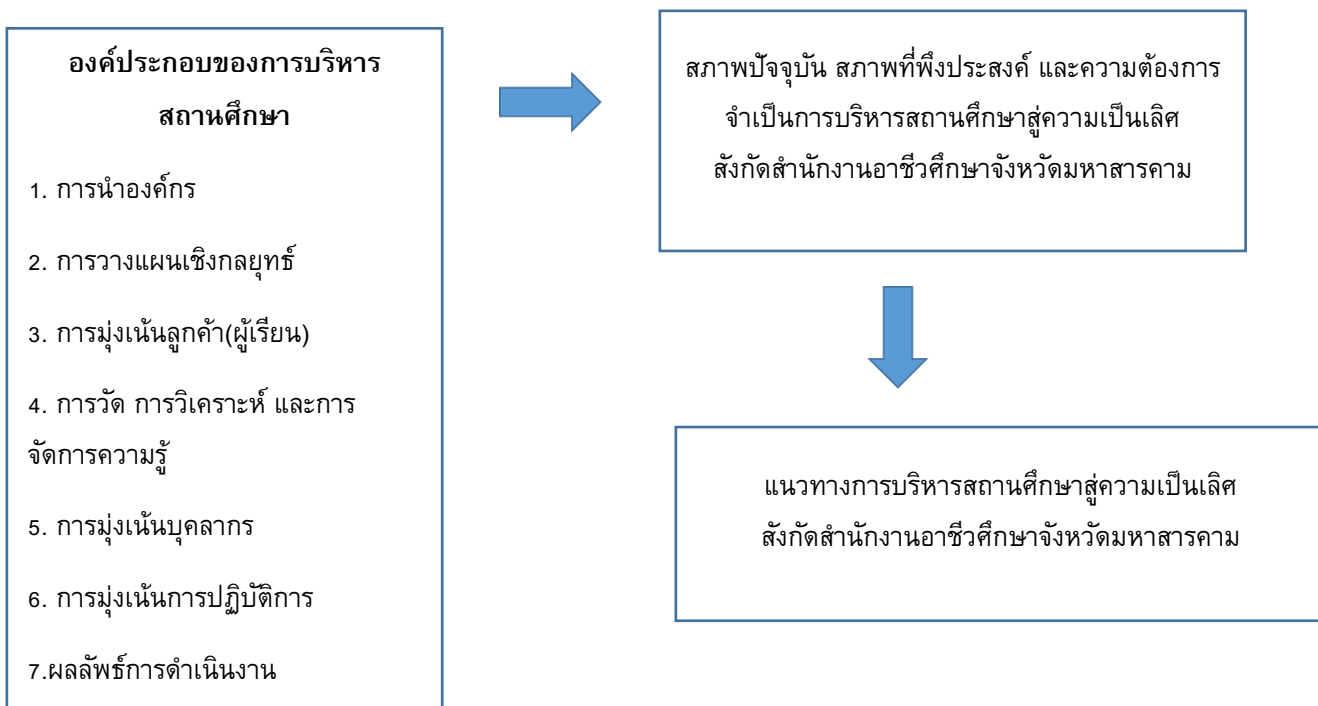
1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

2. เพื่อสร้างแนวทางพัฒนาบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

3. เพื่อประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสม(Mix Method) ซึ่งจะได้ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

1. ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์วรรณกรรม เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย

2. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่างกลุ่ม

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิทยาลัย สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 30 คน ครูผู้สอนจำนวน 478 คน รวมจำนวน 508 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากสูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 0.05 ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร 28 คน ครู 217 คน

ระยะที่ 2 สร้างแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม มีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษา Best Practices เกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคามจำนวน 3 วิทยาลัย คือ 1) วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม 2) วิทยาลัยเทคนิควาปีปทุม 3) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม โดยสถานศึกษาดังกล่าวได้รับคัดเลือกให้เป็นศูนย์ความเป็นเลิศทางอาชีวศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในด้านทักษะวิชาชีพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมเป็นผู้ให้ข้อมูลวิทยาลัยละ 2 คน จาก 3 วิทยาลัย รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 6 คน

2. ร่างแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม จากการสังเคราะห์ผลค่าดัชนีความต้องการจำเป็น Modified Priority Needs Index : (PNI Modified) และถอดบทเรียนสัมมนา Best Practices หาข้อสรุปตีความตรงเนื้อหาทั้งในประเด็นที่มีความเหมือนและความแตกต่าง โดยรูปแบบการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และการบรรยายเชิงพรรณนา

3. สรุปร่างแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

ระยะที่ 3 ประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม มีรายละเอียดดังนี้

1. ตรวจสอบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ของแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

2. สรุปแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคามสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคามสภาพปัจจุบันของแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($x = 3.81$, $S.D. = 0.39$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) การวัดผล การวิเคราะห์ การจัดการความรู้ 2) ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร 3) ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ 4) ด้านกระบวนการดำเนินการ

ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน 6) ด้านการนำองค์กร และ 7) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($x = 4.86$, $S.D. = 0.32$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) ด้านการวัดผลการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ รองลงมาคือ 2) ด้านการนำองค์กร 3) มี 3 ด้านที่ค่าคะแนนเท่ากัน คือ ด้านกระบวนการดำเนินการ ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและ ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร 4) ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ และ 5) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ความต้องการจำเป็นของแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย (PNI modified) เท่ากับ 0.27 และเมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับตามความสำคัญดังนี้ 1) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 2) ด้านการนำองค์กร 3) ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน 4) ด้านกระบวนการดำเนินการ 5) ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร 6) ด้านการวัดผลการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 7) ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ

2. ผลการสร้างแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคามโดยจำแนกตามองค์ประกอบได้แนวทางการบริหารทั้งหมด 7 ด้าน 28 ข้อ

3. ผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ได้แนวทางการบริหารทั้งหมด 7 ด้าน 28 ข้อ แนวทางการปฏิบัติ ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ มีแนวทางการปฏิบัติ จำนวน 4 ข้อ 2) ด้านการนำองค์กร มีแนวทางการปฏิบัติจำนวน 4 ข้อ 3) ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน มีแนวทางการปฏิบัติจำนวน 4 ข้อ 4) ด้านกระบวนการดำเนินการ มีแนวทางการปฏิบัติจำนวน 4 ข้อ 5) ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร มีแนวทางการปฏิบัติจำนวน 4 ข้อ 6) ด้านการวัดผลการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ มีแนวทางการปฏิบัติจำนวน 4 ข้อ 7) ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ มีแนวทางการปฏิบัติจำนวน 4 ข้อ ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ ของแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ของแนวทางโดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม มีองค์ประกอบ 7 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 2) ด้านการนำองค์กร 3) ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน 4) ด้านการกระบวนการดำเนินการ 5) ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร 6) ด้านการวัดผลการวิเคราะห์ การจัดการความรู้ 7) ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม มีการกำหนดแผนกลยุทธ์โดยคำนึงถึงโครงสร้างและวัฒนธรรมของสถานศึกษา และวิเคราะห์สภาพแวดล้อม พิจารณาจุดแข็งจุดอ่อนโอกาสอุปสรรค (SWOT) ทั้งภายในและภายนอกสถาน ศึกษาวางแผนทิศทางของสถานศึกษา โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์อย่างชัดเจนเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จและ

เกิดความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ มีการประเมินแผนกลยุทธ์กระบวนการปฏิบัติงานและผลสำเร็จของสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารมีบทบาทสำคัญและจะต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งด้าน บุคลิกภาพและการปฏิบัติงานให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคมโดยคำนึงถึงผลกระทบในเชิงลบต่อสังคมสร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงานกำหนดวิสัยทัศน์ สื่อสาร สร้างความเข้าใจทิศทางการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีการสำรวจความต้องการและประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน หลักสูตรของสถานศึกษามุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของนักเรียน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อทราบถึงสภาพปัญหาของนักเรียน สร้างความสัมพันธ์ ระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน ร่วมกันวางแผนและออกแบบข้อกำหนดที่สำคัญในการปฏิบัติงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างสรรค์นวัตกรรมสนับสนุนทรัพยากรในการปฏิบัติงานระหว่างบุคลากร มีการประเมินผลและปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ทักษะ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มอบหมายงานที่เหมาะสมกับทักษะและความสามารถของบุคลากรแต่ละบุคคล ดูแลด้านสุขภาพอนามัยความปลอดภัย กับบุคลากรให้เหมาะสมเอื้อต่อการปฏิบัติงานมีการประเมินผลบุคลากร เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าให้กับบุคลากร คัดเลือกข้อมูลสารสนเทศและการจัดการความรู้เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูล มีการวิเคราะห์ผลข้อมูลที่ได้จากกระบวนการทำงานเพื่อนำผลไปปรับปรุงการปฏิบัติงานมีการตรวจสอบความถูกต้องและรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ หลักสูตรการเรียนการสอนตามกรอบสมรรถนะและเกิดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นไปตามเป้าหมาย ผู้เรียนมีความประพฤติดีสามารถเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาที่เป็นที่ยอมรับของสังคมและประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ สอดคล้องกับ ยุพิน อังกูรพร (2564) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพะเยา พบว่า 1) ด้านภาวะผู้นำ มีผู้ให้ข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพะเยา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ส่วนใหญ่มักมีเป้าหมายเป็นธุรกิจการศึกษา ซึ่งแตกต่างจากปรัชญาการศึกษาที่ต้องเป็น NON PROFIT ดังนั้นผู้บริหารต้องมีใจรักการพัฒนาการศึกษา อย่างแท้จริง เข้าใจหัวใจหลักของการศึกษา ผู้บริหารควรพัฒนาตนเอง ให้กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ บนความถูกต้อง และมองการณ์ไกล ผู้บริหารควรพัฒนาด้านภาวะผู้นำทั้งในด้านวิชาการและจริยธรรม คุณธรรม เปิดรับหรือเรียนรู้สิ่งใหม่ ยอมรับความคิดเห็นต่างของผู้ร่วมงานในองค์กร ผู้ปกครองและนักเรียนอย่างใจกว้างขวาง เพื่อทราบปัญหาของสถานศึกษา และสามารถแก้ไขได้ตรงจุด ผู้บริหารควรมีการบริหารที่ทันสมัย ทันต่อ การเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย มีการกระจายอำนาจ หน้าที่ การบริหารให้ชัดเจนและมีการวัดผลอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารควรมีทักษะการสื่อสารที่ชัดเจน ต่อครู บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง นักเรียนให้เข้าใจเป้าหมาย จุดมุ่งหมายและขับเคลื่อนสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน ผู้บริหารควรวางตัวเป็นกลาง ไม่ลำเอียงฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่ง และควรเอาใจใส่บุคลากรที่ทำงานร่วมกัน อย่างเคียงบ่าเคียงไหล่ 2) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ มีผู้ให้ข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพะเยา ได้แก่ สถานศึกษาเอกชนต้องสร้างอัตลักษณ์ของตนเองให้เด่นชัด เช่น การมุ่งเน้นพัฒนาให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษ สร้างให้เป็นจุดเด่นของโรงเรียน ซึ่งจะเป็น จุดดึงดูดให้ผู้ปกครองอยากนำลูกหลานเข้ามาเรียน ควรมีการสร้างนวัตกรรมการสอนที่มีความแตกต่างจากสถานศึกษาอื่น และทันสมัยต่อยุคปัจจุบัน จึงจะสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ท่ามกลางสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน สถานศึกษาเอกชนควรศึกษาสภาพปัจจุบันของโรงเรียน และวิเคราะห์

ด้วย SWOT รวมถึงการสำรวจและรับฟังความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวางแผน กำหนดกลยุทธ์ แผนปฏิบัติงาน แผนงาน และนโยบายที่ชัดเจนและควรนำแผนปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติจริง สถานศึกษาคควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง มีการประชุมปฏิบัติงานทุกเดือน และวางแผนการทำงานล่วงหน้าก่อนที่จะลงมือปฏิบัติเสมอ สถานศึกษาต้องมีการติดตามและประเมินแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ แผนงานอย่างสม่ำเสมอ 3) ด้านการมุ่งเน้นนักเรียนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีผู้ให้ข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพะเยา ได้แก่ สถานศึกษาคควรมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่ตัวนักเรียน มากกว่าตัวเลขค่าเป้าหมาย ควรเน้นพัฒนาคุณภาพของเด็กให้ตรงตามคุณภาพลักษณะที่ต้องการ ตามศตวรรษที่ 21 ควรพัฒนาและส่งเสริมความเป็นผู้นำให้กับนักเรียน ให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจในการเรียน การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน ได้เข้าร่วมและแสดงความสามารถ ในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนครบทุกคน สถานศึกษาส่วนใหญ่สนใจศึกษา ฟังความต้องการของนักเรียน แต่ไม่ได้นำความคาดหวังของนักเรียน และผู้ปกครองมาศึกษา วิเคราะห์ กำหนดเป็นแนวทางนโยบายและนำมาปฏิบัติจริง ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาคควรมองความต้องการของนักเรียน และนำมาวิเคราะห์ กำหนดเป็นนโยบาย และนำมาปฏิบัติจริง 4) ด้านการวัดผล การวิเคราะห์และการจัดการเรียนรู้ มีผู้ให้ข้อเสนอแนะ การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพะเยา ได้แก่ สถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ให้เป็นระบบ เป็นปัจจุบัน เพื่อทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพราะระบบการจัดการข้อมูลสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญมากในการสนับสนุนการวิเคราะห์และประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ด้านพัฒนาการของเด็กสถานศึกษาคควรมีการวัดผลที่หลากหลายรูปแบบ ใช้หลักการวัดผล ประเมินผลแบบองค์รวม ตลอดการเรียนรู้ทั้งปีการศึกษา ไม่ยึดการสอบเก็บคะแนนปลายภาคในการตัดสินเด็ก ครูผู้สอนควรมีการจัดการเรียนรู้ ตามพัฒนาการของเด็ก มีจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย เน้นการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการคิดอย่างเป็นระบบ สถานศึกษาเอกชนควรใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในการประเมินผลมากขึ้น 5) ด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล มีผู้ให้ข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษา สู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพะเยา ได้แก่ สถานศึกษาคควรมีความสำคัญกับแผนพัฒนาคุณภาพครูที่ต้องมีคุณภาพและมีการทำงานเป็นทีม เพื่อขับเคลื่อนแผนงานให้บรรลุวิสัยทัศน์ สถานศึกษาเอกชนส่วนใหญ่มุ่งเน้นสนับสนุนบุคลากรให้เข้ารับการอบรม อย่างสม่ำเสมอ แต่ยังไม่มีการสำรวจ วิเคราะห์ว่า แท้จริงครูต้องการรับการพัฒนาด้านใด ดังนั้นสถานศึกษาคควรมีแผนการสำรวจความต้องการของครู และส่งเสริมครู บุคลากรตามความความสนใจและความถนัดของแต่ละคน สถานศึกษาเอกชนจะมีปัญหาเรื่องปรับเปลี่ยนครูบ่อย ขาดความต่อเนื่องของการปฏิบัติงาน ดังนั้นควรมีการศึกษาอย่างจริงจังถึงปัญหาการปรับเปลี่ยนครูบ่อยและแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน สถานศึกษาเอกชนควรควรคำนึงถึงปัจจัยของบุคคล ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพครู สร้างขวัญกำลังใจให้มีการให้ค่าตอบแทนที่เหมาะสม และมีเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบที่ชัดเจน สถานศึกษาเอกชนควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารและบุคลากรและต้องส่งเสริมให้บุคลากรเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักเรียน 6) ด้านการจัดการด้านกระบวนการ มีผู้ให้ข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพะเยา ได้แก่ สถานศึกษาคควรมีการจัดการการบริหารอย่างเป็นระบบ ขั้นตอน กระจายการทำงานตามสายงาน และตามความสามารถของบุคลากร เน้นการทำงานเป็นทีมให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหาร สถานศึกษาคควรมีการใช้เอกสารที่มีขั้นตอนเพื่อการทำงานที่รวดเร็วขึ้น มีการยืดหยุ่นในบางเรื่อง เช่น การจัดทำเอกสารหลายขั้นตอนในการจัดทำโครงการ แผนงานหรือกิจกรรม เพื่อให้

กิจกรรมสามารถดำเนินต่อไปได้ การขับเคลื่อนงานต้องมีการสื่อสารด้านระบบงาน กระบวนการทำงานที่ดีให้ครูทุกคนทราบ และดำเนินการในแนวทางเดียวกัน มีการรายงานสะท้อนกลับอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรลดการใช้กระดาษและหันมาใช้เทคโนโลยีช่วยในระบบงานมากขึ้น เช่น การส่งงานทาง e-mail การประชุมสายงานทาง Zoom Application 7) ด้านผลลัพธ์ มีผู้ให้ข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพะเยา ได้แก่ สถานศึกษาควรสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการ ประเมินสมรรถนะของผู้เรียนพัฒนาการของผู้เรียนตามสภาพจริง และนำมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาจุดด้อยอย่างต่อเนื่องไม่ซ้ำทำปีละ 1-2 ครั้ง สถานศึกษามีการบริหารจัดการอย่างเป็นเอกภาพ มีคุณภาพ ส่งผลให้ผู้ปกครองที่พอมีฐานะนิยมส่งลูกหลานเข้าเรียน หากภาครัฐจะสนับสนุนงบประมาณมากขึ้นเช่น งบอาหารกลางวัน 100% งบสนับสนุนค่าตอบแทน และสวัสดิการครู ก็จะช่วยให้สถานศึกษาเอกชนไปต่อไป ไม่ต้องปิดตัวลง สถานศึกษาเอกชนควรสร้างคุณค่าให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่บุคลากรในสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน อุทุมพร สมศรี และสัจจวรรณ ทรรพสุ (2561) ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ใช้วิธีเก็บข้อมูล โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และสอบถามความคิดเห็นจากครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงานสู่ ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอละอุ่น ทั้ง 7 ด้าน เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ วิธีการบริหารทักษะในการบริหารด้านโครงสร้าง ด้านคุณค่าร่วม ด้านกลยุทธ์ ด้านระบบ และวิธีการและด้านบุคลากร ส่วนแนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในอำเภอละอุ่นจังหวัดระนอง พบว่า ขาดกระบวนการด้านบุคลากรมีแนวทาง การพัฒนาดังต่อไปนี้ ผู้บริหารควรมีการประเมินความต้องการด้านขีดความสามารถ และอัตรากำลังบุคลากรและในการสร้างสภาพแวดล้อมของบุคลากร อร่าม วัฒนะ (2561) กล่าวว่า ความเป็นเลิศประกอบด้วย 7 ประการ คือ 1. ภาวะผู้นำ 2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3. การมุ่งเน้นนักเรียนผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย 4. การวัดผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5. การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล 6. การจัดการด้านกระบวนการ 7. ผลลัพธ์ ชนิตา ปากหวาน (2565) ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนดัชนีความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้การวางแผนเชิงกลยุทธ์การนำองค์กร การมุ่งเน้นผู้เรียน กระบวนการดำเนินการการมุ่งเน้นบุคลากร การวัดผลการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ และสุดท้ายผลลัพธ์การดำเนินการ และ 2. แนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdahan มีแนวทาง 7 ด้าน ประกอบด้วย 43 แนวทางการปฏิบัติได้แก่ 1) ด้านการนำองค์กร มี 6 ข้อ 2) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์มี 6 ข้อ 3) ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน มี 7 ข้อ 4) ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร มี 6 ข้อ 5) ด้านกระบวนการดำเนินการ มี 6 ข้อ 6) ด้านการวัดผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้มี 6 ข้อ 7) ผลลัพธ์การดำเนินการ ชนิตา ปากหวาน (2565) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นและเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdahan การดำเนินการวิจัยมี 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdahan จำนวน 285 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 มีค่าความเชื่อมั่น 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified) ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก เป็น

การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มเป็นเครื่องมือในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนดัชนีความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้การวางแผนเชิงกลยุทธ์การนำองค์กร การมุ่งเน้นผู้เรียนกระบวนการดำเนินการการมุ่งเน้นบุคลากร การวัดผลการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ และสุดท้ายผลลัพธ์การดำเนินการ และ 2. แนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีแนวทาง 7 ด้าน ประกอบด้วย 43 แนวทางการปฏิบัติได้แก่ 1) ด้านการนำองค์กร มี 6 ข้อ 2) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์มี 6 ข้อ 3) ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน มี 7 ข้อ 4) ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร มี 6 ข้อ 5) ด้านกระบวนการดำเนินการ มี 6 ข้อ 6) ด้านการวัดผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้มี 6 ข้อ 7) ผลลัพธ์การดำเนินการ มี 6 ข้อ ซึ่งการพัฒนาแนวทางการบริหารถูกขับเคลื่อนโดยใช้วงจรคุณภาพเดมมิ่ง ส่วนผลการประเมินแนวทาง พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการสร้างแนวทางการพัฒนาบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ได้องค์ประกอบของแนวทางการบริหารทั้งหมด 7 ด้าน 1)ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 2)ด้านการนำองค์กร 3)ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน 4)ด้านกระบวนการดำเนินการ 5)ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร 6)ด้านการวัดผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 7)ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ

3. ผลการศึกษาประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคามผลของการศึกษาประเมินประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม มีโอกาสมากที่สุด จำนวน 7 ด้าน 28 ข้อ ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 1)กำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงโครงสร้างและวัฒนธรรมของสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จและเกิดความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ 2)กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ วางแผนทิศทางของสถานศึกษาอย่างชัดเจน 3) พิจารณาความเหมาะสม และวิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสอุปสรรค (SWOT) ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา 4) ประเมินแผนกลยุทธ์กระบวนการปฏิบัติงานผลสำเร็จสถานศึกษาให้มีการดำเนินการที่ถูกต้องโดยการกำกับของผู้บริหาร ด้านการนำองค์กร 1)ผู้บริหารมีการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านบุคลิกภาพและ การปฏิบัติงาน 2) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคมโดยคำนึงถึงผลกระทบในเชิงลบต่อสังคม 3) กำหนดวิสัยทัศน์ และทิศทางการทำงานของสถานศึกษาที่ชัดเจน 4)สื่อสารสร้างความเข้าใจ และสร้างบรรยากาศที่ดีในการดำเนินงานของสถานศึกษา ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน 1)สำรวจความต้องการและประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อใช้ในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพกระบวนการทำงานของสถานศึกษา 2) บริหารจัดการหลักสูตรการเรียนของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็น สำคัญและตรงตามกรอบสมรรถนะวิชาชีพ 3)ดำเนินกิจกรรมสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมระหว่าง ครู นักเรียนผู้ปกครองและชุมชน 4) ตรวจสอบติดตามระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและข้อมูลระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ ด้านกระบวนการดำเนินการ 1)ออกแบบ วางแผนข้อกำหนดกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ 2)ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างสรรค์นวัตกรรมที่เหมาะสมเพื่อนำไปใช้ในกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษา 3)สนับสนุนทรัพยากรในการปฏิบัติงานระหว่างบุคลากร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถานศึกษา 4)ติดตามประเมินผลและปรับปรุงกระบวนการทำงาน

เพื่อนำไปพัฒนาสถานศึกษา ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร 1) ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาความรู้ ทักษะ และในการสื่อสารแลกเปลี่ยนความรู้เปิดโอกาสให้ แสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ และนำข้อคิดเห็นไปปฏิบัติ เพื่อนำข้อคิดเห็นมาปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น 2) มอบหมายงานที่เหมาะสมกับทักษะและความสามารถของบุคลากรแต่ละบุคคลเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา 3) ส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัยความปลอดภัยกับบุคลากร ให้เหมาะสมเอื้อต่อการปฏิบัติงาน 4) ประเมินผลบุคลากร เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าให้กับบุคลากรและมอบรางวัลการปฏิบัติงาน ด้านการวัดผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 1) ตรวจสอบคัดเลือกข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม 2) วิเคราะห์ผล รวบรวมข้อมูลสารสนเทศการจัดการความรู้ ที่ได้จากกระบวนการทำงานเพื่อนำผลมาปรับปรุงการและพัฒนาการปฏิบัติงาน 3) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลสารสนเทศการสรุปและรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบของสถานศึกษาสม่ำเสมอ 4) รายงานผลการดำเนินงานเพื่อการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ 1) กำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนตามกรอบสมรรถนะมีผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนตรงตามเป้าประสงค์และความต้องการของสถานประกอบการ 2) ส่งเสริมและผลิตกำลังคนที่มีความประพฤติดีมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมและสามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน 3) พัฒนาทักษะให้กับบุคลากรส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ 4) ประเมินผลลัพธ์การมีส่วนร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการติดตามผลการประกอบอาชีพของผู้จบการศึกษาตามความต้องการของตลาดแรงงาน

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้สามารถนำข้อเสนอแนะจากงานวิจัยไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ผู้วิจัยจึงเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. องค์กรประกอบที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งสามารถนำไปพัฒนาในบริบทที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทดลองใช้กับวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อสามารถนำไปสู่การสร้างสมรรถนะตามกรอบนโยบายการพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพในการเป็นศูนย์ความเป็นเลิศทางอาชีวศึกษา (Excellen Center) สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

2. สารสนเทศจากการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นพื้นฐานการวิจัยในรูปแบบอื่นได้เช่น การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ การศึกษาเชิงกรณี การศึกษาเชิงสาเหตุ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] ฉวีวรรณ แผ้วตะคุ. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเลิศของการบริหารโรงเรียน ประถมศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
- [2] ชนิดา ปากหวาน (2565) การพัฒนาแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคกลาง. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์
- [3] ถนอมจิตต์ ชูทะกะพันธ์. (2546). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความรู้และทักษะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร.

- วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา
- [4] บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- [5] ยุพิน อังกูรพร (2564)การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพะเยา มหาวิทยาลัยพะเยา
- [6] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2560). แนวทางการพัฒนาสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษาสืบค้นจาก <http://www.vec.go.th/Default.aspx?tabid=87>
- [7] สุวิมล ว่องวานิช. (2562). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. พิมพ์ครั้งที่ 4. สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- [8] สรุพัฒนา อินทร์เลี้ยง (2565) แนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศ: กรณีศึกษาโรงเรียนเตรียม
อุดมศึกษาพัฒนาการ อุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานีวารสาร
ปัญญาภิธาน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย
- [9] หวน พิณรุฬพันธ์. (2556). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา. [เว็บบล็อก]. เข้าถึงได้จาก :
<http://www.krucenter.net/UserFiles/File/new/n408.pdf>. [5 กันยายน 2563]
- [10] อร่าม วัฒนนะ. (2561). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ค.ด., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- [11] อุทุมพร สมศรี และสจิวรรณ ทรรพวุสุ. (2561). การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียน
ระดับประถมศึกษาในอำเภอละอุ่น จังหวัดระยอง. ในการประชุมวิชาการ เสนอ ผลงานวิจัย
ระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่8 ระนอง: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- [12] Bosker, R. J., Creemers, Bert P. M., and Stringfield, S. (1999). Enhancing educational
excellence, equity and efficiency. Netherlands: Kluwer Academic.
- [13] Princeton University. (2001). Wordnet 1.7.1 Copyright 2001. Princeton: Princeton University.
- [14] Stufflebeam, D. and others. (1985). Conducting Educational Needs Assessment.
Hingham, MA : Kluwer-Nijhoff.
- [15] Webster, N. (1968). Webster's third new international Dictionary. Springfield: M. A.
Gand C. Merrian Co.
- [16] Taro, Y. (1973). Statistics: An Introductory Analysis (3rd ed.). New York: Harper and Row
Publications.